

Justitieutskottets betänkande 2021/22:JuU31

En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om en samlad straffrättslig terrorismlagstiftning. Förslaget innebär att de tre lagar som i dag reglerar brott kopplade till terrorism ersätts av en ny terroristbrottslag. Den nya lagen ska reglera straffansvar för terroristbrott, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet och resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet. Därutöver föreslås bl.a. att straffbestämmelserna förenklas och kompletteras, att straffet skärps för de flesta brott och att alla terroristbrott som inte är mindre grova ska vara undantagna från preskription.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Utskottet föreslår även tre tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Enligt utskottet bör brottet samröre med terroristorganisation få ett vidare tillämpningsområde än i dag, deltagande i en terroristorganisation kriminaliseras och straffen för terroristbrott skärpas ytterligare. I tre reservationer (S, C, V, MP) föreslås att riksdagen inte ska göra några sådana tillkännagivanden.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns totalt åtta reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:133 En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning.

Tolv yrkanden i följdmotioner.

Tio yrkanden motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning	7
Reservationer	22
1. En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning, punkt 1 (V)	22
2. Terroristbrottets subjektiva rekvisit, punkt 2 (M, SD, KD)	23
3. Samröre med terroristorganisation, punkt 3 (S, C, V, MP)	24
4. Samröre med ensamagerande terrorister, punkt 4 (KD)	24
5. Deltagande i terroristorganisation, punkt 5 (S, C, V, MP)	25
6. Förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, punkt 6 (M, KD, L)	25
7. Skärpta straff för terroristbrott, punkt 7 (S, C, V, MP)	26
8. Uppföljning av finansieringsbrottet, punkt 8 (L)	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Propositionen	28
Följdmotionerna	29
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	30
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	32

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. terroristbrottslag,
2. lag om ändring i brottsbalken,
3. lag om ändring i rättegångsbalken,
4. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
5. lag om ändring i lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor,
6. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige,
7. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling,
8. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
9. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
10. lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning,
11. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
12. lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott,
13. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
14. lag om ändring i skyddslagen (2010:305),
15. lag om ändring i fängelselagen (2010:610),
16. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696),
17. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
18. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
19. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
20. lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet,
21. lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter,
22. lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer,
23. lag om ändring i tullagen (2016:253),
24. lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
25. lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete,
26. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,

27. lag om ändring i lagen (2020:968) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande,

28. lag om ändring i lagen (2021:1171) om behandling av personuppgifter vid Försvarmakten.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:133 punkterna 1–28 och avslår motionerna

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 11 och

2021/22:4445 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V).

Reservation 1 (V)

2. Terroristbrottets subjektiva rekvisit

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 2 (M, SD, KD)

3. Samröre med terroristorganisation

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om samröre med terroristorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2526 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:2980 av Christian Carlsson (KD) yrkande 3,

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 3 (S, C, V, MP)

4. Samröre med ensamagerande terrorister

Riksdagen avslår motion

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 4 (KD)

5. Deltagande i terroristorganisation

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kriminalisering av deltagande i terroristorganisation och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motion

2021/22:2526 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 15.

Reservation 5 (S, C, V, MP)

6. Förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 10 och

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Reservation 6 (M, KD, L)

7. Skärpta straff för terroristbrott

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om skärpta straff för terroristbrott och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 16,

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9,

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 1,

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och

2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 7 (S, C, V, MP)

8. Uppföljning av finansieringsbrottet

Riksdagen avslår motion

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 3.

Reservation 8 (L)

Stockholm den 19 maj 2022

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Gustaf Lantz (S), Carina Ödebrink (S), Juno Blom (L), Tobias Andersson (SD), Martin Marmgren (MP), Ingemar Kihlström (KD), Anna Wallentheim (S) och Malin Björk (C).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:133 En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning. I propositionen föreslås att en ny lag, terroristbrottslagen, ska ersätta de tre lagar som i dag reglerar brott kopplade till terrorism. Syftet är att göra regleringen mer ändamålsenlig, effektiv och överskådlig. Utöver det föreslås bl.a. straffskärpningar för de flesta brott och att det straffbara området för några brott utvidgas.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Fem motioner har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlar utskottet även fyra motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsförslagen finns i bilaga 1.

Det kan nämnas att riksdagen tidigare har gjort flera tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till de som nu behandlas i propositionen. En närmare genomgång av dessa görs i det följande avsnittet under rubriken Tidigare riksdagsbehandling (s. 19).

Utskottets överväganden

En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om samröre med terroristorganisationer och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om kriminalisering av deltagande i en terroristorganisation och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om skärpta straff för terroristbrott och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden.

Jämför reservation 1 (V), 2 (M, SD, KD), 3 (S, C, V, MP), 4 (KD), 5 (S, C, V, MP), 6 (M, KD, L), 7 (S, C, V, MP) och 8 (L).

Gällande rätt

Den specialstraffrättsliga lagstiftningen på terrorismområdet består av tre särskilda lagar som införts vid olika tillfällen: lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall (finansieringslagen), lagen (2003:148) om straff för terroristbrott och lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet (rekryteringslagen). Därutöver finns vissa bestämmelser på terrorismområdet även i andra lagar.

Lagen om straff för terroristbrott innehåller bestämmelser om terroristbrott och osjälvständiga former av terroristbrott samt en straffskärpningsregel avseende vissa gärningar med terrorismsyfte.

I finansieringslagen och rekryteringslagen regleras straffansvaret för gärningar som har samband med terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, men där straffansvaret avser ett tidigare stadium.

Rekryteringslagen omfattar till att börja med ett straffansvar för offentlig uppmaning, rekrytering, utbildning och resa. För dessa brott krävs att det kan bevisas att det finns en avsikt eller vetskap om att terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet ska begås. Det krävs dock inte att brottet är preciserat i fråga om tidpunkt eller närmare tillvägagångssätt. Uppsåtet behöver alltså inte avse en viss bestämd gärning, utan det är tillräckligt att det finns uppsåt till att det förr eller senare ska begås terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet. Det samröresbrott som också finns i rekryteringslagen omfattar att ta befattning med vapen, ammunition, brandfarliga eller explosiva varor eller transportmedel för en terroristorganisation, att upplåta lokal eller mark till en sådan organisation eller att lämna annat liknande stöd

till den. För straffansvar krävs att gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen. Samröre är som nämnts kriminaliserat även på försöksstadiet.

Därutöver är det enligt finansieringslagen straffbart att finansiera eller försöka finansiera olika slags terroristbrottslighet. Straffansvaret omfattar också att finansiera eller försöka finansiera en terrorist eller en terroristorganisation oavsett syftet med finansieringen.

Utöver den nu nämnda regleringen finns det bestämmelser om domsrätt, förverkande eller penningbeslag i en eller flera av lagarna.

Propositionen

En ny lag

I propositionen föreslås att en ny lag ska ersätta lagen om straff för terroristbrott, finansieringslagen och rekryteringslagen. Den nya lagen ska benämnas terroristbrottslagen.

Brotten i lagen ska betecknas terroristbrott, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet och resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet.

Terroristbrott

De kvalificerade rekvisiten

Enligt den nuvarande regleringen döms för terroristbrott enligt 2 § lagen om straff för terroristbrott den som begår en gärning som anges i 3 §, om de s.k. kvalificerade rekvisiten är uppfylla. Enligt det objektiva rekvisitet ska gärningen allvarligt kunna skada en stat eller en mellanstatlig organisation. Vidare ska avsikten med gärningen vara den som framgår av något av de subjektiva rekvisiten, dvs. en avsikt att

1. injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp
2. otillbörligen tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller att avstå från att vidta en åtgärd eller
3. allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i en stat eller i en mellanstatlig organisation.

Regeringen föreslår att ordet ”stat” ändras till ”land” i terroristbrottets objektiva och subjektiva rekvisit i den nya terroristbrottslagen. I de subjektiva rekvisiten föreslås att ordet ”befolkningsgrupp” i punkten 1 ändras till uttrycket ”del av en befolkning” och att ordet ”offentliga” i punkten 2 ändras till ”offentligt” så det klargörs att avsikten att tvinga inte behöver gälla mer än ett offentligt organ.

När det gäller terroristbrottets subjektiva rekvisit anför regeringen att en ändamålsenlig definition av terroristbrott måste formuleras så att den täcker gärningar som riktas såväl mot slumpvis drabbade personer som mot en utvald personkrets. Även attacker som syftar till att injaga skräck hos en mindre del av befolkningen kan i vissa fall allvarligt skada en stat. Regeringen anser att det är osäkert vilka grupper som omfattas av uttrycket ”befolkning eller en befolkningsgrupp” i punkten 1. För att säkerställa att terroristbrottet inte blir för snävt föreslås därför att uttrycket befolkningsgrupp ersätts med det mer generella uttrycket ”del av en befolkning”. Med del av en befolkning bör exempelvis avses en etnisk minoritet, ett visst folkslag, personer av utländsk härkomst, personer med viss religiös tillhörighet, personer av ett visst kön och hbtqi-personer. Regeringen anser inte att man i lagstiftningen särskilt ska peka ut vissa kollektivt bestämda grupper som ska omfattas av regleringen. Terrorismlagstiftningen syftar nämligen inte till att ge ett särskilt skydd för vissa grupper utan lagstiftningen skyddar det öppna och säkra samhället. Rätten till detta tillkommer alla delar av befolkningen lika.

Brott som ska kunna utgöra terroristbrott

I den nuvarande regleringen räknas de brott som kan utgöra terroristbrott upp i 3 § lagen om straff för terroristbrott. Förutom allvarliga våldsbrott handlar det om t.ex. vapenbrott, flygplats sabotage och smugglingsbrott.

Regeringen föreslår att uppräknningen av vilka brottsliga gärningar som kan utgöra terroristbrott ska slopas. I stället ska alla uppsåtliga brott och försök till brott, när de är belagda med straff, kunna betraktas som terroristbrott, under förutsättning att det objektiva och minst ett av de subjektiva kvalificerande rekvisiten är uppfyllda. Förslaget innebär därmed en utvidgning av terroristbrottets tillämpningsområde. Däremot innebär förslaget inte att det kriminaliserade området som helhet utökas, eftersom alla gärningar som ska kunna vara terroristbrott måste vara straffbara enligt någon annan straffbestämmelse.

Av tydlighetsskäl bör det enligt regeringen klargöras i lagtexten att det även fortsättningsvis endast är uppsåtliga brott som kan utgöra terroristbrott.

Dessutom föreslås att även försöksbrott ska kunna ingå i ett fullbordat terroristbrott. Ett försök till mord skulle då kunna bedömas som ett fullbordat terroristbrott, i stället för som i dag som ett försök till terroristbrott.

Försök, förberedelse och stämpling till samt underlåtenhet att avslöja eller förhindra terroristbrott

Enligt 4 § lagen om straff för terroristbrott döms det till ansvar för försök, förberedelse eller stämpling till samt underlåtenhet att avslöja eller förhindra terroristbrott enligt 23 kap. brottsbalken.

Regeringen föreslår att försök, förberedelse eller stämpling till samt underlåtenhet att avslöja eller förhindra terroristbrott även fortsättningsvis ska vara straffbart. När det gäller ansvar för försök till terroristbrott föreslår regeringen att den nya lagen utformas så att försöksansvaret begränsas till fall där det

brister i det objektiva rekvisitets krav, dvs. när det ännu inte har uppstått någon fara för allvarlig skada på ett land eller en mellanstatlig organisation.

Särskilt allvarlig brottslighet

När det gäller definitionen av särskilt allvarlig brottslighet är den nästan men inte helt likadan i finansieringslagen och rekryteringslagen. Enligt definitionen i båda lagarna kan det dock avse både brott enligt svensk rätt och brottslighet enligt flera olika internationella instrument, samt kombinationer däremellan. För att avgöra vad som är straffbart måste ledning sökas i relevanta internationella överenskommelser.

Regeringen anser att det behövs en reglering av särskilt allvarlig brottslighet men att den bör förenklas. Därför föreslås att definitionen av särskilt allvarlig brottslighet genomgående ska hänvisa till svenska brott men begränsas till sådana fall som avses i de bakomliggande konventionerna.

Samröre med en terroristorganisation och definitionen av terroristorganisation

Den 1 mars 2020 infördes i rekryteringslagen ett särskilt straffansvar för den som har någon av vissa former av samröre med en terroristorganisation om gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen. De former av samröre som avses är att ta befattning med vapen, ammunition, brandfarliga eller explosiva varor eller transportmedel för terroristorganisationen eller att upplåta lokal eller mark eller lämna annat liknande stöd till organisationen. Samtidigt infördes en legaldefinition av begreppet terroristorganisation. Enligt denna avser terroristorganisation i rekryteringslagen en sammanslutning av personer som begår särskilt allvarlig brottslighet – ett begrepp som i rekryteringslagen omfattar även terroristbrott och sådan terrorismfinansiering som avses i 3 § finansieringslagen – eller gör sig skyldiga till försök, förberedelse, stämpling eller medverkan till sådan brottslighet. Vidare kriminaliserades försök till samröre.

Enligt förslaget i propositionen ska straffansvaret för samröre med en terroristorganisation enligt gällande rätt ingå i den föreslagna lagen. Regeringen gör ingen annan bedömning än i det tidigare lagstiftningsärendet när det gäller behovet eller utformningen av straffbestämmelsen om samröre med en terroristorganisation och kriminaliseringen av försök till samröresbrottet. Utformningen av straffbestämmelsen om samröre med en terroristorganisation och kriminaliseringen av försök till samröresbrottet föreslås därmed inte ändras.

När det gäller definitionen av terroristorganisation föreslås den ändras så att det med terroristorganisation ska avses en sammanslutning av personer som begår eller på annat sätt medverkar till terroristbrott eller gör sig skyldiga till försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott.

Försök till samröre med en terroristorganisation ska som tidigare vara straffbart.

Finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

Straffansvaret för finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet ska enligt förslaget i propositionen regleras på i huvudsak samma sätt som hittills. Straffansvaret för finansiering av att begå eller medverka till förstadier till brott ska dock enbart gälla förstadier till terroristbrott.

Försök till finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet ska enligt förslaget även fortsättningsvis vara straffbart.

Offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

Regeringen föreslår att straffansvaret för offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet precis som enligt nuvarande lagstiftning ska omfatta den som i ett meddelande till allmänheten uppmanar eller på annat sätt söker förleda till terroristbrott, särskilt allvarlig brottslighet, samröre med en terroristorganisation eller finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet. Därutöver föreslås att straffansvaret ska utvidgas till att omfatta även offentlig uppmaning till rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet.

Rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

Straffansvaret för rekrytering enligt rekryteringslagen avser den som förmår någon annan, i annat fall än som anges i rekryteringslagens bestämmelse om offentlig uppmaning, att begå eller annars medverka till särskilt allvarlig brottslighet eller försök, förberedelse eller stämpling till sådan brottslighet eller att ha samröre med en terroristorganisation. Eftersom särskilt allvarlig brottslighet i rekryteringslagen omfattar terroristbrott och viss terrorismfinansiering inbegriper straffansvaret rekrytering till de brotten.

Regeringen föreslår att straffansvaret för rekrytering inskränks så att rekrytering till att begå eller på annat sätt medverka till förstadier till brott enbart ska gälla förstadier till terroristbrott.

Utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

Straffansvaret för att utbilda för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 5 § rekryteringslagen förutsätter att det finns en avsedd mottagare av instruktionerna, dvs. någon som utbildas eller som utbildaren söker utbilda. Vidare krävs en vetskap hos den som utbildar om att den som tar emot utbildningen har en viss brottslig avsikt. Det är därmed inte straffbart enligt 5 § att med terrorismavsikt sprida instruktioner t.ex. över internet om hur man tillverkar en bomb, om det inte sker med vetskap om att det finns en mottagare som har för avsikt att använda instruktionerna för att föröva terroristbrott eller något av de andra relevanta brotten. Däremot är det enligt 5 a § straffbart att ta del av instruktioner som har spritts under sådana förhållanden för den som

har avsikt att använda dem för att begå eller annars medverka till ett sådant brott.

Regeringen föreslår att straffansvaret för att utbilda för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet utvidgas så att det inte enbart omfattar den som har vetskap om mottagarens brottsliga syfte utan även ska omfatta den som meddelar instruktioner med avsikt att den utbildade ska använda kunskaperna till terrorism.

De nuvarande bestämmelserna om straffansvar för utbildning omfattar instruktioner om tillverkning eller användning av vissa utpekade typer av hjälpmedel eller om andra metoder och tekniker som är särskilt ägnade att användas för bl.a. terroristbrott. Regeringen föreslår att straffansvaret utvidgas, såväl för den som utbildar som för den som tar del av utbildning, genom att uppräkningslistan av de hjälpmedel som utbildningen ska avse görs mer generell. Utgångspunkten bör dock enligt regeringen även fortsättningsvis vara att endast bestraffa sådan kunskapsöverföring som är särskilt farlig med hänsyn till riskerna för förövande av bl.a. terroristbrottslighet. Bestämmelserna ska därför avse instruktioner om tillverkning eller användning av hjälpmedel som är särskilt ägnade att användas vid de för straffansvaret relevanta brotten.

Slutligen föreslås att regleringen om att utbilda och att utbilda sig för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet förs ihop till en paragraf i den nya lagen.

Resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

Regeringen föreslår att straffansvaret för resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet ska utformas på i princip samma sätt som hittills. Den nuvarande regleringen framstår som ändamålsenlig, och regeringen ser inget behov av att lämna förslag till ytterligare utvidgningar av det straffbara området. Som tidigare ska straffansvaret inte gälla den som är svensk medborgare och som reser eller påbörjar en resa till Sverige.

Undantag från straffansvar

Enligt förslaget i propositionen ska det även fortsättningsvis i vissa fall finnas undantag från straffansvar. Ringa fall av samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet och resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet ska därmed vara undantagna från straffansvar.

Höjda straff för terroristbrottslighet

Straffskalan för terroristbrott föreslås lämnas oförändrad. Straffet ska alltså precis som i dag vara fängelse i lägst fyra och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt ska straffet vara fängelse i lägst två och högst sex år.

Om ett högre lägsta straff för gärningen har föreskrivits i annan lag, ska vad som sägs där gälla i fråga om lägsta straff.

Straffmaximum för samröre med en terroristorganisation föreslås dock höjas till fängelse i högst fyra år när det gäller brott av normalgraden. Även straffminimum och straffmaximum för grovt brott ska enligt förslaget höjas. Om brottet är grovt, ska straffet därmed vara fängelse i lägst ett år och sex månader och högst sju år.

Regeringen föreslår också att straffmaximum för brott av normalgraden och straffminimum för grovt brott höjs för finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet och utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet. Straffet för brott av normalgraden ska vara fängelse i högst tre år. Om brottet är grovt, ska straffet vara fängelse i lägst ett och högst sex år. När det gäller finansieringsbrottet föreslås att den grova graden utvidgas så att alla finansieringsgärningar kan bedömas som grova.

Straffet för brottet resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet ska som hittills vara fängelse i högst två år.

En särskild straffskärpningsgrund

Enligt straffskärpningsregeln i 5 § första stycket lagen om straff för terroristbrott ska det som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp och enligt bestämmelserna i 29 kap. 2 § brottsbalken, beaktas om någon begått något av vissa uppräknade brott med uppsåt att främja bl.a. terroristbrott. Straffskärpningsregeln gäller inte om gärningen omfattas av ansvar enligt bestämmelserna om terroristbrott samt försök, förberedelse eller stämpling till och underlåtenhet att avslöja eller förhindra terroristbrott eller om det är fråga om medverkan till sådana brott.

I propositionen föreslås att straffskärpningsgrunden görs generell. Regeringen föreslår att, om någon har begått ett brott enligt annan lag, det som en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp och enligt bestämmelserna i 29 kap. 2 § brottsbalken, ska beaktas om brottet har begåtts med uppsåt att främja brott som avses i någon av lagens straffbestämmelser.

Förverkande

Enligt förslaget ska förverkande liksom tidigare kunna ske av egendom som har varit föremål för finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller försök till sådant brott, om det inte är uppenbart oskäligt.

Förverkanderegleringen i lagen om straff för terroristbrott ska enligt förslaget i huvudsak överföras till den nya lagen och göras tillämplig på samtliga brott. Utbyte av och kostnadsersättning för brott enligt den föreslagna lagen ska kunna förverkas, om det inte är uppenbart oskäligt.

Vidare föreslås att även egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt lagen ska kunna förverkas, om det behövs för att förebygga brott eller om det finns andra särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som har varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt lagen, under vissa förutsättningar, och egendom som någon har tagit befattning med på ett sätt som utgör sådant brott.

I stället för egendomen ska dess värde få förverkas.

Regeringen föreslår även att det införs en regel om att egendom som varit föremål för finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet ska kunna förverkas hos gärningsmannen eller hos den som har medverkat till brottet, även om egendomen vid brottet tillhörde någon annan. I övrigt ska förverkande kunna ske hos samma personer som vid förverkande enligt brottsbalken, vilket den nya lagen ska upplysa om.

Penningbeslag

I propositionen föreslås att regleringen i den nuvarande finansieringslagen om penningbeslag överförs oförändrad till den nya lagen.

Därmed ska egendom i form av pengar, en fordran eller en annan rättighet som skäligen kan antas vara föremål för brottet finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller försök till sådant brott få tas i beslag. I stället för egendomen får motsvarande värde tas i beslag. Penningbeslag ska få beslutas endast om åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse.

Det ska även i fortsättningen vara undersökningsledaren eller åklagaren som beslutar om penningbeslag. Penningbeslag ska få avse endast sådan egendom som finns tillgänglig. Avser penningbeslaget en fordran eller en annan rättighet, ska gäldenären eller någon annan förpliktad meddelas förbud att fullgöra sin förpliktelse till någon annan än Polismyndigheten. För penningbeslag ska i övrigt bestämmelserna om beslag i rättegångsbalken gälla.

Förhållandet till internationell humanitär rätt och andra frågor om grundläggande förutsättningar för lagens tillämpning

Lagen om straff för terroristbrott, finansieringslagen och rekryteringslagen innehåller inte någon reglering av brottens förhållande till den internationella humanitära rätten. Regeringen gör bedömningen att det inte heller finns behov av en sådan reglering. Frågan om huruvida ett visst handlande under en väpnad konflikt bör leda till straffansvar får därmed avgöras i rättstillämpningen.

Det finns inte heller enligt regeringen behov av att låta vissa andra grundläggande förutsättningar för den föreslagna lagens tillämpning, t.ex. hänsynen till intresset av en fri åsiktsbildning och respekten för yttrandefriheten, komma till tydligare uttryck i lagtext.

Konkurrens

Regeringen gör bedömningen att det inte behövs någon generell reglering av frågor om konkurrens i den föreslagna lagen. Konkurrensfrågor får i stället bedömas enligt de allmänna principer som gäller i svensk rätt.

Domsrätt

Enligt nuvarande lagstiftning finns det skillnader i reglerna om domsrätt för de olika brott som nu föreslås samlas i den nya lagen. Regeringen föreslår att domsrätten utvidgas för flera av brotten. Svensk domstol ska ha domsrätt över samtliga brott enligt den föreslagna lagen, oberoende av var gärningen begåtts och av vem (universell jurisdiktion).

Preskription

Enligt nuvarande lagstiftning är det endast terroristbrott som begås genom mord eller dråp som undantas från preskriptionsreglerna.

I propositionen föreslår regeringen att terroristbrottet som helhet, försök till terroristbrott och medverkan till terroristbrott eller till försök till terroristbrott ska undantas från åtalpreskription, påföljdspreskription och absolut preskription. Mindre grova terroristbrott bör dock enligt förslaget inte undantas från preskription. Det bör inte heller de andra brotten enligt den föreslagna lagen.

Användningen av utredningsverktyg

Regeringen föreslår att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig dataavläsning ska få användas vid en förundersökning om de brott som ska ingå i den föreslagna lagen. Även undantaget från skyldigheten att underrätta den som är eller har varit misstänkt om att ett hemligt tvångsmedel använts ska gälla.

Lagen om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott och lagen om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska enligt regeringens förslag vara tillämpliga på terroristbrott och på grova brott enligt den föreslagna lagen.

Regeringens bedömning är att det föreslagna terroristbrottet, med undantag för brott som är mindre grovt, har ett sådant minimistraff att hemlig rumsavlyssning får användas vid en förundersökning om ett sådant brott.

Följändringar

Regeringen föreslår vidare följändringar i ett stort antal lagar som en konsekvens av att den nya terroristbrottslagen ersätter flera andra lagar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022 samt att de nya bestämmelserna om avskaffad preskription ska tillämpas även på terroristbrott som vid lagens ikraftträdande ännu inte har preskriberats.

Motionerna

Avslag på propositionen

I kommittémotion 2021/22:4445 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) begärs att riksdagen ska avslå propositionen. Motionärerna är positiva till att regleringen av terroristbrott samlas i en lag och att det subjektiva rekvisitet ändras så att fler grupper omfattas av den nya lagen. Däremot anser motionärerna att förslagen i propositionen är förenade med problem ur rättssäkerhets-, effektivitets-, nödvändighets- och proportionalitetsperspektiv. Definitionen av begreppen terrorism och terroristorganisation är enligt motionärerna för vag och otydlig. Vidare anser de att den föreslagna ändringen utvidgar det straffbara området för mycket samt ifrågasätter nödvändigheten av de föreslagna straffskärpningarna och att straffskärpningsgrunden görs generell.

Terroristbrottets subjektiva rekvisit

I kommittémotion 2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 begärs att det tydliggörs att det subjektiva rekvisitet ”del av en befolkning” även omfattar t.ex. lantbrukare och jägare som utsätts för brott av våldsbekämpande organisationer. Ett liknande yrkande framställs i kommittémotion 2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Samröre med terroristorganisation

I kommittémotion 2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4 begärs att samröresbrottet ska utvidgas så att t.ex. underhåll med mat eller material och att förse organisationen med information som är ägnad att främja, stärka eller understödja verksamheten omfattas av kriminaliseringen. Liknande förslag om att även andra former av samröre bör kriminaliseras framställs i kommittémotionerna 2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2, 2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 14 och 2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 samt motion 2021/22:2980 av Christian Carlsson (KD) yrkande 3.

I kommittémotion 2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2 begärs ett förtydligande i lagstiftningen om huruvida samröre med ensamagerande gärningsmän omfattas av det straffbara området.

Deltagande i terroristorganisation

I kommittémotion 2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 begärs att deltagande i terroristorganisationer ska kriminaliseras. Ett liknande yrkande framställs i kommittémotion 2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

I kommittémotion 2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 15 begärs att regeringen under riksmötet 2021/22 ska lägga fram en proposition med förslag till grundlagsändring som möjliggör ett förbud mot deltagande i terrororganisation.

Förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet

I kommittémotion 2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 10 begärs att förberedelse till resa i för terrorism ska kriminaliseras. Motionärerna anser att en sådan kriminalisering är viktig för att förhindra resor i terrorismsyfte. Ett likadant yrkande framställs i kommittémotion 2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Skärpta straff för terroristbrott

I kommittémotion 2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 begärs att straffskalorna för terroristbrottslighet ska skärpas ytterligare. Motionärerna anser att förslagen i propositionen inte innebär en tillräcklig skärpning av straffskalorna. Liknande förslag framställs i kommittémotionerna 2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1, 2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 16, 2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3, 2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9 och 2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 1.

Straffskalan för finansiering av resa för terrorism

I kommittémotion 2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 11 begärs att straffskalan för finansiering av terrorismresor, grovt brott, ska höjas så att den motsvarar vad som gäller för andra grova fall av finansiering av terroristverksamhet.

Uppföljning av finansieringsbrottet

I kommittémotion 2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 3 begärs att rättspraxis av finansieringsbrottet följs upp noggrant, så att eventuella straffskärpningar kan göras om straffskalorna inte får tillräckligt genomslag i rättstillämpningen.

Övrig information

Straffansvar för deltagande i en terroristorganisation

Den 6 april 2022 antog riksdagen regeringens förslag till lag om ändring i regeringsformen (prop. 2021/22:42, bet. 2021/22:KU13, rskr. 2021/22:221) som vilande. Förslaget innebär utökade möjligheter att genom lag begränsa föreningsfriheten när det gäller sammanslutningar som ägnar sig åt eller understöder terrorism. Den föreslagna ändringen kommer att göra det möjligt för lagstiftaren att exempelvis införa en bredare kriminalisering av deltagande i en terroristorganisation eller ett förbud mot terroristorganisationer. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Eftersom förslaget gäller en ändring i en grundlag krävs det att riksdagen röstar lika två gånger om förslaget, och det måste vara ett val emellan omröstningarna.

Regeringen gav i april 2021 en utredare i uppdrag att lämna förslag som innebär att det införs ett särskilt straffansvar för deltagande i en terroristorganisation (Ju 2021:B). Utredaren redovisade i april 2022 promemorian *Straff för deltagande i en terroristorganisation* (Ds 2022:6). I promemorian föreslås en ny straffbestämmelse i terroristbrottslagen som ska omfatta den som deltar i verksamheten i en terroristorganisation på ett sätt som är ägnat att främja, stärka eller understödja terroristorganisationen. Förslaget till ny straffbestämmelse innefattar även ett undantag som innebär att en gärning inte ska utgöra brott om den med hänsyn till omständigheterna är försvarlig.

Enligt förslaget ska det tydliggöras att brottet samröre med terroristorganisation ska vara subsidiärt i förhållande till deltagandebrottet. Det föreslås även att ett försvarlighetsundantag införs i bestämmelsen om samröre med en terroristorganisation.

Utredaren föreslår vidare att straffansvaret för flera andra brott som har samband med terrorism ska utvidgas med anledning av deltagandebrottet. Det ska vara straffbart att offentligt uppmåna och rekrytera till samt att resa utomlands i avsikt att delta i en terroristorganisation. Det ska också vara straffbart att finansiera deltagande i en terroristorganisation och att finansiera offentlig uppmåning och rekrytering till deltagande samt att finansiera en resa i syfte att delta i en terroristorganisation.

Straffet för deltagande i en terroristorganisation ska enligt förslaget vara fängelse i högst fyra år. Om deltagandebrottet är grovt ska straffet vara fängelse i lägst två och högst åtta år.

I promemorian finns även förslag när det gäller bl.a. domsrätt och hemliga tvångsmedel.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Förslaget har skickats på remiss, och remissvaren ska lämnas in senast den 22 augusti 2022.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare avstyrkt motionsyrkanden om att bredda det straffrättsliga ansvaret för samröre med en terroristorganisation, senast i betänkande 2020/21:JuU29. Utskottet såg då inte skäl att ställa sig bakom de tillkännagivanden som efterfrågades (s. 28).

I samma betänkande föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om kriminalisering av deltagande i terroristorganisationers verksamhet (bet. 2020/21:JuU29 s. 19 f.). Utskottet noterade att kommittén om förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende i mars 2021 hade redovisat delbetänkandet Föreningsfrihet och terroristorganisationer (SOU 2020:15) och att det i betänkandet föreslogs en ny regel i grundlagen som ger möjlighet att inskränka föreningsfriheten när det gäller sådana sammanslutningar. Utskottet välkomnade förslaget och framhöll vikten av att en kriminalisering av deltagande i terroristorganisationer kommer på plats så snart som möjligt. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:363).

Utskottet föreslog i samma betänkande även ett tillkännagivande om skärpta straff för terroristbrott (2020/21:JuU29 s. 45 f.). Enligt utskottet var straffnivåerna för vissa brott inom terrorismområdet orimligt låga och kunde inte sägas spegla brottens allvar. Utskottet noterade att det i Terroristbrottsutredningens slutbetänkande förslås straffskärpningar men ansåg att förslagen inte innebär en tillräcklig skärpning av straffskalorna. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2020/21:363).

Utskottet har vid flera tillfällen förut avstyrkt yrkanden om kriminalisering av förberedelse till resa för terrorism. I betänkande 2019/20:JuU32 framhöll utskottet att det mot bakgrund av den tidiga fullbordanstidpunkten (när en resa påbörjats) är svårt att se behov av att kriminalisera försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott (s. 18 f.). Vid behandlingen av motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/2021 bereddes ett likadant yrkande förenkladt (bet. 2020/21:JuU29).

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har utskottet vid flera tillfällen tidigare riktat tillkännagivanden till regeringen i frågor om terrorism, bl.a. om en utvidgning av det straffbara området och skärpta straff. Det är därför positivt att regeringen nu har överlämnat ett förslag till en ny terroristbrottslag till riksdagen. I det föreslås bl.a. att fler gärningar ska omfattas av terroristlagstiftningen och att straffen skärps för de flesta av brotten. Vidare är det välkommet att den nya lagstiftningen gjort regleringen på området mer överskådlig. Utskottet anser att regeringens förslag är ändamålsenligt utformat och att det bör antas. Utskottet avstyrker därmed motion 2021/22:4445 (V).

Genom förslaget i propositionen att straffet för grova fall av finansiering av terrorism ska vara fängelse i lägst ett och högst sex år samt att samtliga finansieringsgärningar i fortsättningen ska kunna bedömas som grova, får

motion 2021/22:3984 (L) yrkande 11 anses tillgodosedd. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandet.

När det gäller terroristbrottets subjektiva rekvisit föreslås i propositionen att ordet ”befolkningsgrupp” ändras till ”del av en befolkning”. Regeringen anför att syftet med ändringen är att terroristbrottet måste formuleras så att den täcker gärningar som riktas såväl mot slumpvis drabbade personer som mot en utvald personkrets. Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att det varken är nödvändigt eller önskvärt att särskilt peka ut vissa kollektivt bestämda grupper som ska omfattas av regleringen. Terrorismlagstiftningen syftar inte till att ge ett särskilt skydd för vissa grupper utan skyddar det öppna och säkra samhället. Utskottet avstyrker därför motionerna 2021/22:4454 (SD) yrkande 2 och 2021/22:4463 (KD) yrkande 3.

Utskottet anser att bestämmelsen om samröre med terroristorganisation bör få ett vidare tillämpningsområde än i dag så att fler former av samröre kriminaliseras. Till exempel bör underhåll med mat eller material samt att förse organisationen med information som är ägnad att främja, stärka eller understödja verksamheten bli straffbart. Sådana handlingar möjliggör också terroristorganisationers fortlevnad och bör anses klandervärda nog för att omfattas av straffansvar. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2021/22:2526 (SD) yrkande 14, 2021/22:2980 (KD) yrkande 3, 2021/22:3783 (M) yrkande 4, 2021/22:4456 (M) yrkande 2 samt 2021/22:4463 (KD) yrkande 1.

Utskottet är dock inte berett att ta initiativ till att samröre med ensamagerande terrorister ska kriminaliseras. Utskottet avstyrker därmed motion 2021/22:4463 (KD) yrkande 2.

I april 2022 antog riksdagen regeringens förslag till lag om ändring i regeringsformen som vilande. Den föreslagna ändringen kommer att göra det möjligt att exempelvis kriminalisera deltagande i en terroristorganisation. Utskottet anser att det är viktigt att grundlagsändringen genomförs efter valet och att regeringen nu bereder frågan om kriminalisering och snarast återkommer till riksdagen med ett lagförslag. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2021/22:3783 (M) yrkande 2 och 2021/22:4454 (SD) yrkande 1.

Eftersom regeringen i april 2022 skickade förslaget om att kriminalisera deltagande i en terroristorganisation på remiss får motion 2021/22:2526 (SD) yrkande 15 anses tillgodosedd. Motionsyrkandet avstyrks.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det inte finns behov av att ytterligare utvidga det straffbara området för resa för terrorism. Förslagen i motionerna 2021/22:3984 (L) yrkande 10 och 2021/22:4451 (L) yrkande 2 om att kriminalisera förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet avstyrks därför.

Utskottet välkomnar de straffskärpningar som föreslås i propositionen men anser inte att förslagen är tillräckliga. Mot bakgrund av de mycket stora faror som terroristbrott utgör både för enskilda människor och för samhället i stort anser vi att straffen ska skärpas ytterligare. Regeringen bör därför återkomma

till riksdagen med förslag om ytterligare skärpningar av straffskalorna för terroristbrottslighet. Vad utskottet nu anfört bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2021/22:2526 (SD) yrkande 16, 2021/22:3783 (M) yrkande 1, 2021/22:3984 (L) yrkande 9, 2021/22:4451 (L) yrkande 1, 2021/22:4454 (SD) yrkande 3 och 2021/22:4456 (M) yrkande 1.

När det gäller begäran i motion 2021/22:4451 (L) yrkande 3 om att rättspraxis av finansieringsbrottet ska följas upp anser utskottet att det i nuläget inte finns skäl att rikta ett sådant tillkännagivande till regeringen. Motionsyrkandet avstyrks.

Reservationer

1. En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning, punkt 1 (V)

av Linda Westerlund Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4445 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) och

avslår proposition 2021/22:133 punkterna 1–28 och motion

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 11.

Ställningstagande

Terroristbrottslighet är av mycket allvarlig och systemhotande natur och ett av de största hoten mot demokratin, det fria utövandet av mänskliga rättigheter och den ekonomiska och sociala utvecklingen. Det ska därför vara straffbart att planera och utföra terrordåd.

Jag är positiv till att regeringen föreslår att regleringen av terroristbrott ska sammanfogas i en lag. Alla förslag i propositionen som förenklar och gör lagstiftningen mer effektiv, överskådlig och ändamålsenlig är därför välkomna. Det är vidare mycket positivt att ett av terrorismsyftena föreslås ändras så att brott mot grupper som asylsökande, hbtqi-personer eller personer av ett visst kön omfattas.

Samtidigt är regeringens förslag behäftat med stora problem ur rättssäkerhets-, effektivitets-, nödvändighets- och proportionalitetsperspektiv.

Förslaget om hur begreppet terroristorganisation ska definieras kan leda till tillämpnings- och avgränsningsproblem. Definitionen och utvecklingen av terroristbrottet i lagstiftningen och i de internationella åtaganden som ligger till grund för denna kan komma att förändras över tid och få betydelse för den faktiska förståelsen av begreppet terrorism. Regeringens försök till definition löser inte dessa problem.

Den nu gällande terroristbrottslagstiftningen innehåller en brottskatalog där de allvarligaste brotten listas som möjliga terroristbrott. Det är mycket problematiskt att regeringen föreslår att alla svenska uppsåtliga brott och försök till brott ska kunna vara terroristbrott förutsatt att de allvarligt kan skada ett land eller en mellanstatlig organisation och begås med terrorismsyfte. Jag anser att den föreslagna ändringen utvidgar det straffbara området för mycket.

Det får även konsekvenser för den personliga integriteten eftersom brottsutredande myndigheter kommer att få kraftigt ökad tillgång till hemliga tvångsmedel.

Jag ifrågasätter vidare nödvändigheten av de föreslagna straffskärpningarna mot bakgrund av att lagstiftningen är förhållandevis ny och att rättspraxis är begränsad. Det kan också ifrågasättas om straffskärpningar är en effektiv metod att bekämpa terrorism.

Slutligen föreslår regeringen att det ska vara en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet om ett brott enligt annan lag har begåtts med uppsåt att främja terroristbrott. Det innebär enligt mig en klar överkriminalisering.

Sammantaget är regeringens förslag, trots vissa positiva delar, behäftat med så omfattande brister att jag inte kan ställa mig bakom det.

2. Terroristbrottets subjektiva rekvisit, punkt 2 (M, SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Tobias Andersson (SD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi välkomnar ändringen när det gäller det subjektiva rekvisitet ”del av en befolkning”. Det framstår dock som oklart vilka grupper som skyddas av den. Lantbrukare och jägare utsätts för våldsdåd av djurrättsaktivister i allt större utsträckning. De våldsbejakande organisationernas syfte är att genom våld eller annan brottslighet påverka lantbrukarna och jägarna. Detta bör leda till att brotten tas på betydligt större allvar, särskilt eftersom de begås av mycket ideologiskt motiverade personer med syfte att åstadkomma radikala samhällsförändringar. Regeringen bör därför följa frågan och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att även lantbrukare och jägare omfattas av rekvisitet ”del av en befolkning”.

3. Samröre med terroristorganisation, punkt 3 (S, C, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Gustaf Lantz (S), Carina Ödebrink (S), Martin Marmgren (MP), Anna Wallentheim (S) och Malin Björk (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:2980 av Christian Carlsson (KD) yrkande 3,

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser inte att det har framkommit några skäl för ett tillkännagivande om att ytterligare former av samröre med terroristorganisationer ska kriminaliseras.

4. Samröre med ensamagerande terrorister, punkt 4 (KD)

av Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

De terrordåd som drabbat Sverige i närtid utfördes båda av ensamagerande gärningsmän. Det var också fallet när Norge drabbades av Anders Behring Breiviks terrordåd, liksom i flera andra fall i Europa i närtid. Terrorister kan svära trohet till en ideologi utan att tillhöra en organisation eller till en organisation utan att vara medlem i en sådan. De är alltså åtminstone synbart oorganiserade. Men den nu föreslagna lagstiftningen om samröre syftar endast på samröre med en organisation, inte på den som har samröre med ensamagerande gärningsmän. Vi anser att även samröre med ensamagerande terrorister ska kriminaliseras.

5. Deltagande i terroristorganisation, punkt 5 (S, C, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Gustaf Lantz (S), Carina Ödebrink (S), Martin Marmgren (MP), Anna Wallentheim (S) och Malin Björk (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 15,

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 2 och

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

I april 2022 antog riksdagen regeringens förslag till lag om ändring i regeringsformen som vilande. Den föreslagna ändringen kommer att göra det möjligt att exempelvis kriminalisera deltagande i en terroristorganisation. Regeringen skickade förslaget om att kriminalisera deltagande i en terroristorganisation på remiss i april 2022. Vi anser inte att det finns skäl att föregripa denna beredning med ett tillkännagivande.

6. Förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, punkt 6 (M, KD, L)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M), Juno Blom (L) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 10 och

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 2.

Ställningstagande

Förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet är i dag inte kriminaliserat, och regeringens proposition innebär ingen ändring i den delen. Detta är en lucka i lagstiftningen som bör täppas till. Även om bevisföringen är komplicerad vad gäller förberedelse till brott är det samtidigt angeläget att kriminaliseringen fyller sitt avsedda syfte att förhindra resor för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet. En invändning som förekommer

är att den tidiga fullbordanspunkten för själva brottet gör att en kriminalisering skulle träffa förhållandevis få situationer. Det är visserligen sant, men i just de situationerna skulle en kriminalisering vara av stor betydelse. Särskilt gäller detta möjligheten att tillfälligt dra in passet för en person som misstänks för ett brott. Om även förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet kriminaliseras kan passet eller motsvarande resehandling tillfälligt återkallas för den brottsmisstänkte och en resa därmed hindras i ett tidigare stadium.

7. Skärpta straff för terroristbrott, punkt 7 (S, C, V, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Gustaf Lantz (S), Carina Ödebrink (S), Martin Marmgren (MP), Anna Wallentheim (S) och Malin Björk (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 16,

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1,

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 9,

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 1,

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och

2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Genom förslagen i propositionen skärps straffen för många av brotten i den nya lagen. Vi anser inte att det har framkommit skäl för ytterligare straffskärpningar på det sätt som föreslås i motionerna.

8. Uppföljning av finansieringsbrottet, punkt 8 (L)

av Juno Blom (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag välkomnar att finansieringsbrottet får en breddad konstruktion och att fler brott ska räknas som grovt brott. Detta är angeläget eftersom finansiering med större belopp kan ge förutsättningar för omfattande brottslighet. Jag anser att regeringen bör se till att rättspraxis av finansieringsbrottet följs upp, så att eventuella straffskärpningar kan göras om straffskalorna inte får tillräckligt genomslag i rättstillämpningen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:133 En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till terroristbrottslag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305).
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fängelselagen (2010:610).
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).

19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet.
21. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter.
22. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer.
23. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253).
24. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.
25. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete.
26. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
27. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:968) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande.
28. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:1171) om behandling av personuppgifter vid Försvarmakten.

Följdmotionerna

2021/22:4445 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2021/22:133 En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning.

2021/22:4451 av Johan Pehrson m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta minimistraff för terroristbrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kriminalisering av förberedelse till resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansieringsbrottet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4454 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot deltagande i terroristorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om andra grupper omfattande av rekvisitet del av en befolkning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade straffskalor för terrorbrott och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4456 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ytterligare skärpningar av straffskalorna för terroristbrottslighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda straffansvaret för samröre med terroristorganisation och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4463 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samröre med terroristorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samröre med ensamagerande terrorister och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler delar av befolkningen ska omfattas av terrorismlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:2526 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samröre med terroristorganisation och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om deltagande i terroristorganisation och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för terroristbrott och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2980 av Christian Carlsson (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot samröre med terrorstämplade organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3783 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt införa skärpta straffskalor för brott inom terrorismområdet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att deltagande i terrororganisationers verksamhet snarast bör kriminaliseras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda samröresbrottet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3984 av Johan Pehrson m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda minimistraff för terroristbrott och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förberedelse till resa i terrorismsyfte och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskild straffskala för grova brott gällande finansiering av terrorismresor och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till terroristbrottslag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om terrorism och annan särskilt allvarlig brottslighet.

Ord och uttryck i lagen

2 § Med särskilt allvarlig brottslighet avses i denna lag

1. mord, dråp, misshandel, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov, olaga frihetsberövande, grov skadegörelse, mordbrand och grov mordbrand, om gärningen utförs mot någon sådan internationellt skyddad person som avses i konventionen den 14 december 1973 om förebyggande och bestraffning av brott mot diplomater och andra internationellt skyddade personer,

2. människorov och olaga frihetsberövande, om avsikten med gärningen är att tvinga någon att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd,

3. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, grovt brott, och spridande av gift eller smitta, grovt brott, om brottet riktas mot en allmän plats, en offentlig anläggning, ett allmänt transportsystem eller en infrastrukturanläggning,

4. grovt sabotage, kapning, sjö- eller luftfartssabotage och flygplats-sabotage,

5. följande brott, i sådana fall som avses i artikel 7 i konventionen den 3 mars 1980 om fysiskt skydd av kärnämne och artikel 2 i den internationella konventionen den 13 april 2005 för bekämpande av nukleär terrorism:

a) allmänfarlig ödeläggelse, grovt brott, och spridande av gift eller smitta, grovt brott,

b) uppsåtligt brott enligt 25 § första stycket 1 och 2 lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet samt motsvarande grova brott enligt 25 a § samma lag, och

c) uppsåtligt brott enligt 9 kap. 2 § 1 strålskyddslagen (2018:396) som avser tillståndsplikt enligt 6 kap. 1 § samma lag avseende sådan verksamhet som avses i 1 kap. 7 § 1 och 2 samma lag, samt

6. uppsåtligt brott enligt någon annan lag än denna som begås med en sådan avsikt som avses i 4 §.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

3 § Med terroristorganisation avses i denna lag en sammanslutning av personer som begår eller på annat sätt medverkar till terroristbrott eller gör sig skyldiga till försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott.

Ansvar

4 § För *terroristbrott* döms den som begår eller försöker begå ett uppsåtligt brott om

1. gärningen allvarligt kan skada ett land eller en mellanstatlig organisation, och

2. gärningen begås i avsikt att

a) injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en del av en befolkning,

b) otillbörligen tvinga ett offentligt organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller att avstå från att vidta en åtgärd, eller

c) allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i ett land eller i en mellanstatlig organisation.

Straffet är fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid.

Om brottet är mindre grovt, döms till fängelse i lägst två och högst sex år.

Om ett högre lägsta straff för gärningen har föreskrivits i annan lag, gäller vad som sägs där i fråga om lägsta straff.

5 § För *samröre med en terroristorganisation* döms, om gärningen är ägnad att främja, stärka eller understödja en terroristorganisation, den som

1. för terroristorganisationen tar befattning med vapen, ammunition, brandfarliga eller explosiva varor eller transportmedel,

2. upplåter lokal eller mark till terroristorganisationen, eller

3. lämnar annat liknande stöd till terroristorganisationen.

Straffet är fängelse i högst fyra år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst ett år och sex månader och högst sju år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har ingått som ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning eller om den på annat sätt har varit av särskilt farlig art.

Ringa fall utgör inte brott.

6 § För *finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet* döms den som samlar in, tar emot eller tillhandahåller pengar eller annan egendom i avsikt att egendomen ska användas eller med vetskap om att den är avsedd att användas

1. för att begå eller på annat sätt medverka till

a) terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott, eller

b) särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 5 § eller någon av 7–10 §§, eller

2. av

a) en person som begår eller på annat sätt medverkar till terroristbrott eller särskilt allvarlig brottslighet eller gör sig skyldig till försök,

förberedelse eller stämpling till terroristbrott eller särskilt allvarlig brottslighet,

b) en terroristorganisation, eller

c) en sammanslutning av personer som begår eller på annat sätt medverkar till särskilt allvarlig brottslighet eller gör sig skyldiga till försök, förberedelse eller stämpling till särskilt allvarlig brottslighet.

Straffet är fängelse i högst tre år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har avsett brottslighet som innefattar fara för flera människoliv eller för egendom av särskild betydelse,

2. har ingått som ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning,

3. har avsett betydande värde, eller

4. på annat sätt har varit av särskilt farlig art.

Ringa fall utgör inte brott.

7 § För *offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet* döms den som i ett meddelande till allmänheten uppmanar eller på annat sätt söker förleda till terroristbrott, särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 5 eller 6 § eller någon av 8–10 §§.

Straffet är fängelse i högst tre år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har avsett brottslighet som innefattar fara för flera människoliv eller för egendom av särskild betydelse,

2. har ingått som ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning, eller

3. på annat sätt har varit av särskilt farlig art.

Ringa fall utgör inte brott.

8 § För *rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet* döms den som, i annat fall än som avses i 7 §, söker förmå någon annan att begå eller på annat sätt medverka till

1. terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott, eller

2. särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 5 eller 6 §.

Straffet är fängelse i högst tre år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har avsett brottslighet som innefattar fara för flera människoliv eller för egendom av särskild betydelse,

2. har ingått som ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning, eller

3. på annat sätt har varit av särskilt farlig art.

Ringa fall utgör inte brott.

9 § För *utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet* döms den som

1. till någon annan meddelar eller söker meddela instruktioner om tillverkning eller användning av sådana hjälpmedel eller om sådana metoder

eller tekniker som är särskilt ägnade att användas vid terroristbrott, särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 6 §, i avsikt att instruktionerna ska användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå eller på annat sätt medverka till sådan brottslighet, eller

2. tar del av sådana instruktioner som avses i 1 i avsikt att använda dem för att begå eller på annat sätt medverka till terroristbrott, särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 6 §.

Straffet är fängelse i högst tre år.

Om brottet är grovt, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har avsett brottslighet som innefattar fara för flera människoliv eller för egendom av särskild betydelse,

2. har ingått som ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning, eller

3. på annat sätt har varit av särskilt farlig art.

Ringa fall utgör inte brott.

10 § För *resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet* döms den som reser eller påbörjar en resa till ett annat land i avsikt att

1. begå eller på annat sätt medverka till terroristbrott, särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 6 § eller göra sig skyldig till förberedelse eller stämpling till terroristbrott, särskilt allvarlig brottslighet eller brott som avses i 6 §, eller

2. begå brott som avses i 5 eller 9 §.

Straffet är fängelse i högst två år.

Ringa fall utgör inte brott.

Första stycket gäller inte den som är svensk medborgare och som reser eller påbörjar en resa till Sverige.

11 § Om skälet till att ett terroristbrott inte har fullbordats endast är att det krav som följer av 4 § första stycket 1 inte är uppfyllt, döms det till ansvar för försök till terroristbrott enligt 23 kap. brottsbalken. För förberedelse och stämpling till samt underlåtenhet att avslöja eller förhindra terroristbrott samt för försök till brott som avses i 5 eller 6 § döms det också till ansvar enligt samma kapitel.

Försvårande omständighet

12 § Om någon har begått ett brott enligt annan lag ska det som en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp och enligt bestämmelserna i 29 kap. 2 § brottsbalken, beaktas om brottet har begåtts med uppsåt att främja brott som avses i någon av 4–10 §§.

Förverkande

13 § Om det inte är uppenbart oskäligt, ska följande egendom förklaras förverkad:

1. pengar eller annan egendom som har varit föremål för brott som avses i 6 § eller försök till sådant brott,

2. utbyte av brott enligt denna lag, och

3. vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott enligt denna lag, om mottagandet utgör brott enligt lagen.

I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

I 36 kap. 5 § brottsbalken finns bestämmelser om hos vem förverkande får ske. Förverkande enligt första stycket 1 får dock ske hos gärningsmannen eller hos den som har medverkat till brottet, även om egendomen vid brottet tillhörde någon annan.

14 § Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det finns andra särskilda skäl. Detsamma gäller

1. egendom som har varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt denna lag, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse eller stämpling, och

2. egendom som någon har tagit befattning med på ett sätt som utgör brott enligt denna lag.

I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

I 36 kap. 5 § brottsbalken finns bestämmelser om hos vem förverkande får ske.

Penningbeslag

15 § Egendom i form av pengar, en fordran eller en annan rättighet som skäligen kan antas vara föremål för brott som avses i 6 § eller försök till sådant brott får tas i beslag (penningbeslag). I stället för egendomen får motsvarande värde tas i beslag.

Penningbeslag får beslutas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse.

16 § Undersökningsledaren eller åklagaren beslutar om penningbeslag. Penningbeslag får avse endast sådan egendom som finns tillgänglig.

Avser penningbeslaget en fordran eller en annan rättighet, ska gäldenären eller någon annan förpliktad meddelas förbud att fullgöra sin förpliktelse till någon annan än Polismyndigheten.

För penningbeslag gäller i övrigt bestämmelserna om beslag i rättegångsbalken.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. Genom lagen upphävs
 - a) lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,
 - b) lagen (2003:148) om straff för terroristbrott,
 - c) lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 4 §§ och 35 kap. 2 § brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap.

3 §

Svensk domstol är i följande fall behörig att döma över brott som har begåtts utanför Sverige:

Anknytningsfaktum

1. Svenskt fartyg m.m.

Behörighetens omfattning

Brott som har begåtts

- a) ombord på ett svenskt fartyg,
- b) ombord på ett svenskt luftfartyg,
- c) i tjänsten av befälhavaren eller någon annan som tillhörde besättningen på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller
- d) på en inrättning som med stöd av lag har tillkommit i Sveriges ekonomiska zon eller på Sveriges kontinentalsockel.

2. Svensk gärningsman m.m.

Brott som har begåtts

- a) av någon som vid gärningstillfället var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige,
- b) av någon som när åtal väcks för brottet är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige,
- c) av någon som finns i Sverige och det på brottet enligt svensk rätt kan följa fängelse i mer än sex månader, eller
- d) i utövningen av ett svenskt företags näringsverksamhet och det är fråga om givande av muta, grovt givande av muta eller handel med inflytande enligt 10 kap. 5 d § 2.

3. Svenskt enskilt intresse

Brott som har riktat sig mot

- a) en svensk medborgare eller någon som har hemvist i Sverige, eller
- b) en svensk juridisk person.

4. Svenskt allmänt intresse

Brott som har

- a) riktat sig mot rikets säkerhet, allmän verksamhet eller annat av rättsordningen särskilt skyddat svenskt intresse, eller
- b) begåtts i utövningen av tjänst eller uppdrag som innefattar svensk allmän ställning.

5. Härledd jurisdiktion

Brott som har begåtts av någon som befinner sig i Sverige, om

- a) en annan stat har begärt att lagföringen för brottet ska överföras till Sverige,
- b) en begäran från en annan stat om utlämning eller överlämnande för brottet har lämnats utan bifall, eller
- c) brottet omfattas av en internationell överenskommelse eller annan förpliktelse som är bindande för Sverige och enligt vilken det finns skyldighet att utan undantag pröva frågan om åtal om den misstänkte inte utlämnas eller överlämnas.

6. Vissa internationella brott

Brott som

- a) avses i lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott, dock inte aggressionsbrott enligt 11 a § eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott,
- b) avses i 13 kap. 5 a § (kapning och sjö- eller luftfartssabotage) eller försök till sådana brott,
- c) avses i 13 kap. 5 b § (flygplats-sabotage) eller försök till sådant brott,
- d) avses i 15 kap. 4 b § (osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol),
- e) avses i 16 kap. 5 § (uppvigling) och som består i en omedelbar och offentlig uppmaning till att begå folkmord,
- f) avses i 2 § *lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, samt 5 § samma lag,*
- g) riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättskipning, eller
- h) omfattas av tortyrbegreppet enligt artikel 1 i Förenta nationernas konvention den 10 december 1984 mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller försök till sådant brott.

*Föreslagen lydelse***2 kap.**3 §¹

Svensk domstol är i följande fall behörig att döma över brott som har begåtts utanför Sverige:

Anknytningsfaktum

1. Svenskt fartyg m.m.

Behörighetens omfattning

Brott som har begåtts

- a) ombord på ett svenskt fartyg,
- b) ombord på ett svenskt luftfartyg,
- c) i tjänsten av befälhavaren eller någon annan som tillhörde besättningen på ett svenskt fartyg eller luftfartyg, eller
- d) på en inrättning som med stöd av lag har tillkommit i Sveriges ekonomiska zon eller på Sveriges kontinentalsockel.

2. Svensk gärningsman m.m.

Brott som har begåtts

- a) av någon som vid gärningstillfället var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige,
- b) av någon som när åtal väcks för brottet är svensk medborgare eller har hemvist i Sverige,
- c) av någon som finns i Sverige och det på brottet enligt svensk rätt kan följa fängelse i mer än sex månader, eller
- d) i utövningen av ett svenskt företags näringsverksamhet och det är fråga om givande av muta, grovt givande av muta eller handel med inflytande enligt 10 kap. 5 d § 2.

3. Svenskt enskilt intresse

Brott som har riktat sig mot

- a) en svensk medborgare eller någon som har hemvist i Sverige, eller
- b) en svensk juridisk person.

4. Svenskt allmänt intresse

Brott som har

- a) riktat sig mot rikets säkerhet, allmän verksamhet eller annat av rättsordningen särskilt skyddat svenskt intresse, eller
- b) begåtts i utövningen av tjänst eller uppdrag som innefattar svensk allmän ställning.

5. Härledd jurisdiktion

Brott som har begåtts av någon som befinner sig i Sverige, om

- a) en annan stat har begärt att lagföringen för brottet ska överföras till Sverige,

¹ Senaste lydelse 2021:1014.

b) en begäran från en annan stat om utlämning eller överlämnande för brottet har lämnats utan bifall, eller

c) brottet omfattas av en internationell överenskommelse eller annan förpliktelse som är bindande för Sverige och enligt vilken det finns skyldighet att utan undantag pröva frågan om åtal om den misstänkte inte utlämnas eller överlämnas.

6. Vissa internationella brott

Brott som

a) avses i lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott, dock inte aggressionsbrott enligt 11 a § eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott,

b) avses i 13 kap. 5 a § (kapning och sjö- eller luftfartssabotage) eller försök till sådana brott,

c) avses i 13 kap. 5 b § (flygplats-sabotage) eller försök till sådant brott,

d) avses i 15 kap. 4 b § (osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol),

e) avses i 16 kap. 5 § (uppvigling) och som består i en omedelbar och offentlig uppmaning till att begå folkmord,

f) avses i *terroristbrottslagen (2022:000)* eller som avses i annan lag och begås med sådant uppsåt som avses i 12 § *terroristbrottslagen*,

g) riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättskipning, eller

h) omfattas av tortyrbegreppet enligt artikel 1 i Förenta nationernas konvention den 10 december 1984 mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, eller försök till sådant brott.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §²

Särskilda bestämmelser om svensk domstols behörighet att döma över vissa brott som har begåtts utanför Sverige finns i

1. 29 kap. 13 § miljöbalken,

² Senaste lydelse 2021:1014.

2. 14 § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
 3. 10 kap. 10 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
 4. 5 § lagen (1982:963) om rymdverksamhet,
 5. 51 a § jaktlagen (1987:259),
 6. 17 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
 7. 49 § fiskelagen (1993:787),
 8. 5 § lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia,
 9. 6 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,
 10. 9 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,
 11. 13 kap. 11 § luftfartslagen (2010:500),
 12. 17 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696),
 13. 2 § lagen (2012:179) om straff för olovlig befattning med klusterammunition, och
 14. 17 § lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott.
9. 13 kap. 11 § luftfartslagen (2010:500),
 10. 17 kap. 2 § radio- och tv-lagen (2010:696),
 11. 2 § lagen (2012:179) om straff för olovlig befattning med klusterammunition, och
 12. 17 § lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott.

35 kap.

2 §³

Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för

1. mord eller dråp enligt 3 kap. 1 eller 2 §,
2. våldtäkt eller grov våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första eller tredje stycket, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,
3. våldtäkt mot barn eller grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap. 4 §,
4. brott enligt 2 § första eller tredje stycket lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,
5. folkmord, brott mot mänskligheten, grov krigsförbrytelse eller aggressionsbrott enligt 1, 2, 11 eller 11 a § lagen (2014:406) om straff för vissa internationella brott,
6. terroristbrott enligt 3 § 1 eller 2 jämförd med 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller
6. terroristbrott enligt 4 § som inte är mindre grovt, eller
7. försök till brott som avses i 1, 5 eller 6.

Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt arton år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel.

³ Senaste lydelse 2021:1103.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.
 2. Bestämmelsen i 35 kap. 2 § första stycket i den nya lydelsen tillämpas även på brott som har begåtts före ikraftträdandet, om inte möjligheten att döma till påföljd har bortfallit dessförinnan enligt äldre bestämmelser.

3 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 18 och 33 §§ rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2021/22:119 Föreslagen lydelse

27 kap.

18 §

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation innebär att meddelanden, som i ett elektroniskt kommunikationsnät överförs eller har överförts till eller från ett telefonnummer eller annan adress, i hemlighet avlyssnas eller tas upp genom ett tekniskt hjälpmedel för återgivning av innehållet i meddelandet.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får användas vid en förundersökning om

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatsabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

5. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, obehörig befattningsmed hemlig uppgift, grov obehörig befattningsmed hemlig uppgift eller olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 10 a eller 10 b § brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makts räkning,

7. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, brott enligt 3 eller 3 a § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller brott enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,

7. terroristbrott, samröre med en terroristorganisation, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet eller resa för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 4, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:000),

8. försök, förberedelse eller stämpling till brott som avses i 1–7, om en sådan gärning är belagd med straff, eller

9. annat brott om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år.

Ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation ger också rätt att vidta åtgärder som anges i 19 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

33 §¹

Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Om det på grund av sekretess inte har kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att förundersökningen avslutades, behöver underrättelsen inte lämnas.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 10 a, 10 b, 12 eller 13 § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § samma balk,

5. brott som avses i 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att gärningen har begåtts på uppdrag av eller har understötts av en främmande makt eller av någon som har agerat för en främmande makt räknning,

6. brott som avses i 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, 3 eller 3 a § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller

6. brott som avses i 4, 5, 6, 7, 8, 9 eller 10 § terroristbrottslagen (2022:000), eller

7. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–6 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2018:559.

Anmärkning: Ändring av 27 kap. 33 § har också föreslagits i propositionen Utlandsspioneri (prop. 2021/22:55).

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §²

Vid slutan rättspsykiatrisk vård enligt denna lag gäller, om inte annat anges i 8 a §, i tillämpliga delar bestämmelserna i 18–24 §§ lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

I fråga om den som är anhållen, häktad eller intagen i eller ska förpassas till kriminalvårdsanstalt får Kriminalvården i särskilda fall, om det behövs från ordnings- eller säkerhetssynpunkt, besluta om särskilda inskränkningar i rätten att ta emot eller skicka försändelser, att ta emot besök eller att stå i förbindelse med utomstående genom elektronisk kommunikation. I fråga om den som är intagen i eller ska förpassas till ett särskilt ungdomshem till följd av en dom på slutan ungdomsvård enligt 32 kap. 5 § brottbalken får Statens institutionsstyrelse fatta motsvarande beslut. Försändelser som avses i 3 kap. 6 § häkteslagen (2010:611) från den som är häktad eller anhållen, försändelser som avses i 7 kap. 6 § fängelselagen (2010:610) från den som är intagen liksom brev som avses i 19 § andra stycket lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga ska dock alltid vidarebefordras utan föregående granskning.

I fråga om den som ges rättspsykiatrisk vård efter beslut av domstol eller som är intagen i kriminalvårdsanstalt får regeringen i särskilda fall, om det behövs med hänsyn till rikets säkerhet eller till risken för att denne under vistelsen på sjukvårdsinrättningen medverkar till terroristbrott enligt 2 § *lagen (2003:148) om straff för terroristbrott*, besluta om särskilda inskränkningar i rätten att ta emot eller skicka försändelser, ta emot besök eller stå i förbindelse med utomstående genom elektronisk kommunikation.

I fråga om den som ges rättspsykiatrisk vård efter beslut av domstol eller som är intagen i kriminalvårdsanstalt får regeringen i särskilda fall, om det behövs med hänsyn till rikets säkerhet eller till risken för att denne under vistelsen på sjukvårdsinrättningen medverkar till terroristbrott enligt 4 § *terroristbrottslagen (2022:000)*, besluta om särskilda inskränkningar i rätten att ta emot eller skicka försändelser, ta emot besök eller stå i förbindelse med utomstående genom elektronisk kommunikation.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Lagen omtryckt 2008:416.

² Senaste lydelse 2014:523.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor¹

dels att 5 § ska upphöra att gälla,

dels att 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 5 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Om en användare sänder in ett meddelande till en elektronisk anslagstavla ska den som tillhandahåller tjänsten ta bort meddelandet från tjänsten eller på annat sätt förhindra vidare spridning av meddelandet, om

1. meddelandets innehåll uppenbart är sådant som avses i bestämmelserna om

a) olaga hot i 4 kap. 5 § brottsbalken,

b) olaga integritetsintrång i 4 kap. 6 c § brottsbalken,

c) uppvigling i 16 kap. 5 § brottsbalken,

d) hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken,

e) barnpornografibrott i 16 kap. 10 a § brottsbalken,

f) olaga våldsskildring i 16 kap. 10 c § brottsbalken, eller

g) offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet i 7 § terroristbrottslagen (2022:000), eller

2. det är uppenbart att användaren har gjort intrång i upphovsrätt eller i rättighet som skyddas genom föreskrift i 5 kap. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk genom att sända in meddelandet.

För att kunna fullgöra sin skyldighet enligt första stycket har den som tillhandahåller tjänsten rätt att

¹ Senaste lydelse av 5 § 2018:1314.

ta del av meddelanden som förekommer i tjänsten.

Skyldigheten enligt första stycket och rätten enligt andra stycket gäller också den som på tillhandahållarens uppdrag har uppsikt över tjänsten.

7 §²

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 5 § första stycket döms till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst två år. I ringa fall ska det inte dömas till ansvar.

Första stycket tillämpas inte, om det för gärningen kan dömas till ansvar enligt brottsbalken, lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk eller lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

Första stycket tillämpas inte, om det för gärningen kan dömas till ansvar enligt brottsbalken, lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk eller terroristbrottslagen (2022:000).

Brott enligt första stycket får i de fall meddelandets innehåll är sådant som avses i bestämmelsen i 4 kap. 6 c § brottsbalken om olaga integritetsintrång åtalas av åklagare endast om målsäganden anger brottet till åtal eller om åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

² Senaste lydelse 2018:1314.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 5 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

5 §²

En försäkringsgivare från tredjeland ska beviljas koncession och dess företrädare ska godkännas, om ansökan uppfyller de krav som ställs i 4 § och

1. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten,

2. den som kommer att ha ett sådant kvalificerat innehav i en försäkringsgivare som avses i 1 kap. 15 och 16 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av en försäkringsgivare, och

3. den som avses vara företrädare för försäkringsgivaren eller, i de fall där företrädaren är en juridisk person, vara dess ombud har tillräckliga insikter och erfarenheter för att delta i ledningen hos en försäkringsgivare och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift.

Vid bedömningen enligt första stycket 2 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att försäkringsgivarens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar verksamheten, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Koncession får inte vägras av det skälet att det inte behövs någon ytterligare försäkringsgivare.

Koncession beviljas tills vidare eller, om det finns särskilda omständigheter, för bestämd tid, högst tio år, och därutöver till det löpande räkenskapsårets slut.

Koncession ska meddelas i enlighet med den indelning som anges i 2 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2005:1123.

² Senaste lydelse 2020:407.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2021/22:119 Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om ansvar m.m. för gärningar som rör införsel till eller utförsel från landet av varor. Har det i lag eller annan författning föreskrivits straff för den som bryter mot ett förbud mot eller villkor för att föra in eller ut en vara, gäller i stället bestämmelserna i den författningen om inget annat är föreskrivet.

I 19–22, 25 a–27, 29 a och 32 §§ finns särskilda bestämmelser om befogenheter för att förhindra, utreda och beivra brott enligt denna lag eller brott, som rör införsel till eller utförsel från landet av varor, enligt någon av de författningar som nämns i tredje stycket. Befogenheterna gäller även vid sådana brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64), vapenlagen (1996:67) och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor som avses i 12 § tredje stycket samt vid sådana terroristbrott *som avses i 3 § 21 jämförd med 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott*. Befogenheten enligt 32 § att väcka åtal eller besluta om förverkande gäller dock inte vid brott enligt narkotikastrafflagen, vapenlagen, lagen om brandfarliga och explosiva varor eller *lagen om straff för terroristbrott*.

I 19–22, 25 a–27, 29 a och 32 §§ finns särskilda bestämmelser om befogenheter för att förhindra, utreda och beivra brott enligt denna lag eller brott, som rör införsel till eller utförsel från landet av varor, enligt någon av de författningar som nämns i tredje stycket. Befogenheterna gäller även vid sådana brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64), vapenlagen (1996:67) och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor som avses i 12 § tredje stycket samt vid sådana terroristbrott *enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:000) som begås genom smuggling, grov smuggling, vapensmuggling, grov vapensmuggling, synnerligen grov vapensmuggling, smuggling av explosiv vara, grov smuggling av explosiv vara eller synnerligen grov smuggling av explosiv vara eller försök till sådana brott*. Befogenheten enligt 32 § att väcka åtal eller besluta om förverkande gäller dock inte vid brott enligt narkotikastrafflagen, vapenlagen, lagen om brandfarliga och explosiva varor eller *terroristbrottslagen*.

De författningar som avses i andra stycket är lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter, lagen

¹ Senaste lydelse 2020:901.

(2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, tullagen (2016:253) samt lagen (2006:1329) om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff eller tortyr, m.m.

Bestämmelserna i 19–22, 25 a–26 a §§ samt 27 § första och tredje styckena, när det gäller kroppsvisitation, och bestämmelserna i 32 § gäller också vid brott som avses i 2–4 §§ skattebrottslagen (1971:69), om brottet rör underlåtenhet att lämna deklARATION enligt 26 kap. 8 § 2 eller 37 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 11 kap. 3 och 7 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §²

Vid bedömningen enligt 1 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

Om förvaringsinstitutet är en i Sverige etablerad filial till ett kreditinstitut med säte i ett annat land inom EES, får Finansinspektionen som ett villkor för tillståndet föreskriva att de tillgångar som ingår i en värdepappersfond ska förvaras här i landet. Detta gäller dock inte om tillgångarna ska förvaras hos ett utländskt förvaringsinstitut enligt 3 kap. 2 § tredje stycket.

11 kap.

3 §³

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett fondbolag och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:563.

² Senaste lydelse 2017:645.

³ Senaste lydelse 2017:645.

ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i fondbolaget.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för fondbolaget eller vara verkställande direktör i detta bolag eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett fondbolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott, avseende terroristbrott enligt brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om förvärvaren är ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan fondbolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

7 §⁴

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att fondbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om ägaren är ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

⁴ Senaste lydelse 2017:645.

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § och 14 kap. 2 och 6 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §¹

Ett svenskt företag ska ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet stämmer överens med denna lag och andra författningar och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut,

4. den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för
a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och

¹ Senaste lydelse 2019:1248.

värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

14 kap.

2 §²

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i kreditinstitutet.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för kreditinstitutet eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift samt om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda institutet,

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att kreditinstitutets rörelse drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) *brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.* b) *finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.*

Om förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet skulle leda till nära förbindelser mellan kreditinstitutet och någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av institutet.

² Senaste lydelse 2017:646.

6 §³

Finansinspektionen får besluta att den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i ett kreditinstitut vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om innehavaren motverkar eller kan antas komma att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar institutets verksamhet,

2. om innehavaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om innehavaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) *brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.* b) *finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.*

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

³ Senaste lydelse 2017:646.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

I denna lag finns bestämmelser om Försvarsmaktens stöd till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen vid terrorismbekämpning i form av insatser som kan innebära användning av våld eller tvång mot enskilda.

Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen får begära sådant stöd om

1. stödet behövs för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra *brott enligt lagen (2003:148) om straff för terroristbrott*,

1. stödet behövs för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra *terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott*,

2. ingripandet kräver resurser av särskilt slag som varken Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen har tillgång till, och

3. regeringen har lämnat sitt medgivande.

Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska samråda med varandra innan regeringens medgivande begärs.

Regeringens medgivande behövs inte i sådana brådskande fall som kan innebära fara för människors liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av egendom. Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen ska i ett sådant fall omedelbart underrätta regeringen om att stöd har begärts. Den myndighet som begärt stödet ska även underrätta den andra myndigheten om detta. Regeringen ska pröva om beslutet att begära stöd ska undanröjas eller bestå.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2014:596.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 §, 12 kap. 3 §, 19 kap. 4 § och 24 kap. 3 och 7 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §¹

Vid bedömningen enligt 1 § första stycket 4 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att värdepappersbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagens verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av värdepappersbolaget.

12 kap.

3 §²

Vid bedömningen enligt 2 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att börsens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagens verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

¹ Senaste lydelse 2019:1250.

² Senaste lydelse 2019:1250.

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

19 kap.

4 §³

Vid bedömningen enligt 3 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att clearingorganisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

24 kap.

3 §⁴

Tillstånd ska ges till förvärv som avses i 1 §, om förvärvaren bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och det kan antas att det tilltänkta förvärvet är ekonomiskt sunt. Hänsyn ska tas till förvärvarens sannolika påverkan på verksamheten i värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen.

Vid bedömningen enligt första stycket ska förvärvarens anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas

1. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för värdepappersbolaget, börsen eller clearingorganisationen eller vara verkställande direktör i detta företag, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett värdepappersbolag, en börs eller en clearingorganisation och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift samt om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget,

2. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att värdepappersbolagets, börsens eller clearingorganisationens rörelse drivs på

³ Senaste lydelse 2019:1250.

⁴ Senaste lydelse 2017:650.

ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, och

3. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om det är fråga om ett värdepappersbolag och förvärvaren är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av förvärvarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om förvärvet av aktier i ett värdepappersbolag skulle leda till nära förbindelser mellan bolaget och någon annan, ska tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av bolaget.

7 §⁵

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar vid stämman inte får företräda fler aktier eller andelar än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att värdepappersbolagets, börsens eller clearingorganisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. om ägaren i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om ägaren, när det är fråga om ett värdepappersbolag, är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

⁵ Senaste lydelse 2017:650.

*brott enligt 2 § lagen (2003:148) 4 § samma lag.
om straff för terroristbrott.*

Om den som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 §, får Finansinspektionen besluta att innehavaren vid stämman inte får företräda aktierna eller andelarna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar, får innehavaren inte företräda aktierna eller andelarna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 18 § första stycket rättegångsbalken, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 27 kap. 19 § första och andra styckena rättegångsbalken eller hemlig kameraövervakning enligt 27 kap. 20 a § första stycket rättegångsbalken får meddelas om det med hänsyn till omständigheterna finns en påtaglig risk för att en person kommer att utöva brottslig verksamhet som innefattar

1. sabotage eller grovt sabotage enligt 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

2. mordbrand, grov mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse, kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatsabotage enligt 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

3. uppror, väpnat hot mot laglig ordning eller brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 1, 3 eller 5 § brottsbalken,

4. högförräderi, krigsanstiftan, spioneri, grovt spioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 1, 2, 5, 6 eller 8 § eller 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

5. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten kommer att utövas på uppdrag av eller understödjas av en främmande makt eller av någon som kommer att agera för en främmande makts räkning,

¹ Senaste lydelse 2018:560.

Anmärkning: Ändring av 1 § har också föreslagits i propositionen Utlandsspioneri (prop. 2021/22:55).

6. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, grovt brott enligt 3 § andra stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller grovt brott enligt 6 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller

6. terroristbrott, samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 4 §, 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:000), eller

7. mord, dråp, grov misshandel, synnerligen grov misshandel, människorov eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 1, 2 eller 6 § eller 4 kap. 1 § eller 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Tillstånd enligt första stycket får också meddelas om det finns en påtaglig risk för att det inom en organisation eller grupp kommer att utövas brottslig verksamhet som avses i första stycket och det kan befaras att en person som tillhör eller verkar för organisationen eller gruppen medvetet kommer att främja denna verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

13 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 18 b och 22 a §§ och 35 kap. 10 c § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

18 b §¹

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift som rör en enskild lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att begå *brott enligt*

a) *lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,*

b) *2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, eller*

c) *lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,*

2. uppgiften kan antas bidra till att förhindra det, och

3. det med hänsyn till planerade eller pågående insatser för den enskilde eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

En uppgift som angår misstanke om ett begånget brott får dock lämnas endast under de förutsättningar som i övrigt anges i denna lag.

1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde kommer att begå

a) *brott enligt 4–10 §§ terroristbrottslagen (2022:000), eller*

b) *försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott enligt 4 § samma lag,*

22 a §²

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om uppgiften angår misstanke om *ett begånget brott*

1. *enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,*

2. *enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, eller*

Sekretessen enligt 26 kap. 1 § hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, om uppgiften angår misstanke om

1. *ett begånget brott enligt någon av 4–10 §§ terroristbrottslagen (2022:000), eller*

2. *ett begånget försök eller en begången förberedelse eller stämpling till terroristbrott enligt 4 § samma lag.*

¹ Senaste lydelse 2020:575.

² Senaste lydelse 2020:575.

3. enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

35 kap.

10 c §³

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten lämnar uppgift om en enskild till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga brott

1. enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,

2. enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, eller

3. enligt lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att Polismyndigheten lämnar uppgift om en enskild till en kommunal myndighet inom socialtjänsten, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga

1. brott enligt 4–10 §§ terroristbrottslagen (2022:000), eller

2. försök, förberedelse eller stämpling till terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

³ Senaste lydelse 2020:575.

14 Förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305)

Härigenom föreskrivs att 1 § skyddslagen (2010:305) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om vissa åtgärder till förstärkt skydd för byggnader, andra anläggningar, områden och andra objekt mot

1. sabotage,
2. terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott,
2. terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:000),
3. spioneri samt röjande i andra fall av hemliga uppgifter som rör totalförsvaret, och
4. grovt rån.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

15 Förslag till lag om ändring i fängelselagen (2010:610)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 11 § och 13 kap. 6 § fängelselagen (2010:610) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

11 §

Regeringen får när det gäller en viss intagen besluta om undantag från bestämmelserna i detta kapitel, om det behövs med hänsyn till rikets säkerhet eller risken för att den intagne under verkställigheten i anstalt medverkar till terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Regeringen får när det gäller en viss intagen besluta om undantag från bestämmelserna i detta kapitel, om det behövs med hänsyn till rikets säkerhet eller risken för att den intagne under verkställigheten i anstalt medverkar till terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:000).

13 kap.

6 §

Regeringen får när det gäller en viss intagen besluta att ett ärende om vistelse utanför anstalt ska överlämnas till regeringens prövning, om det behövs med hänsyn till rikets säkerhet eller risken för att den intagne under verkställigheten medverkar till terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Regeringen får när det gäller en viss intagen besluta att ett ärende om vistelse utanför anstalt ska överlämnas till regeringens prövning, om det behövs med hänsyn till rikets säkerhet eller risken för att den intagne under verkställigheten medverkar till terroristbrott enligt 4 § terroristbrottslagen (2022:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

16 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 14 § och 9 a kap. 3 § radio- och tv-lagen (2010:696) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

14 §¹

Program som sänds över satellit enligt 1 kap. 3 § första stycket 2 eller 3 och som inte är avsedda att tas emot i Sverige får inte ha ett innehåll som uppmanar till terroristbrott, våld eller hat som omfattas av artikel 6 i AV-direktivet i lydelsen enligt direktiv (EU) 2018/1808 och som avses i bestämmelserna om

1. olaga hot i 4 kap. 5 § brottsbalken,
2. uppvigling i 16 kap. 5 § brottsbalken,
3. hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken, eller
4. *brott enligt 3 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.*
4. *offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet i 7 § terroristbrottslagen (2022:000).*

9 a kap.

3 §²

En leverantör av en videodelningsplattform ska vidta lämpliga åtgärder för att användargenererade videor, tv-program och audiovisuella kommersiella meddelanden på plattformen inte har ett innehåll som avses i bestämmelserna om

1. olaga hot i 4 kap. 5 § brottsbalken,
2. uppvigling i 16 kap. 5 § brottsbalken,
3. hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken,
4. barnpornografibrott i 16 kap. 10 a § brottsbalken,
5. olaga våldsskildring i 16 kap. 10 c § brottsbalken, eller
6. *brott enligt 3 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.*
6. *offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet i 7 § terroristbrottslagen (2022:000).*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2020:875.

² Senaste lydelse 2020:875.

17 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

Vid bedömningen enligt 3 § första stycket 4 och 6 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att betaltjänstverksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd enligt 1 § ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2019:1251.

18 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 5 och 14 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

5 §¹

Vid bedömningen enligt 4 § ska följande beaktas:

1. förvärvarens anseende och kapitalstyrka,
2. om den som till följd av förvärvet kommer att ingå i styrelsen för försäkringsaktiebolaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett försäkringsaktiebolag och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift,
3. om det finns skäl att anta att förvärvaren kommer att motverka att försäkringsaktiebolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet, och
4. om det finns skäl att anta att förvärvet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

14 §²

Finansinspektionen får besluta att ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier vid stämman inte får företräda fler aktier än som motsvarar ett innehav som inte är kvalificerat

1. om ägaren motverkar eller kan antas komma att motverka att försäkringsaktiebolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar bolagets verksamhet,

2. om ägaren i väsentlig mån har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter eller gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet,

3. om ägaren är ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och dess ledning inte uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 19 kap. 63 § första stycket denna lag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, eller

¹ Senaste lydelse 2017:653.

² Senaste lydelse 2019:766.

4. om det finns skäl att anta att innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott, avseende terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. 4 § samma lag.

Om ägaren till ett kvalificerat innehav av aktier inte har ansökt om tillstånd till ett förvärv som avses i 1 eller 2 §, får Finansinspektionen besluta att ägaren vid stämman inte får företräda aktierna till den del de omfattas av ett krav på tillstånd.

Om någon i strid med ett beslut av Finansinspektionen har ett kvalificerat innehav av aktier, får innehavaren inte företräda aktierna vid stämman till den del innehavet står i strid med beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

19 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

Vid bedömningen enligt 3 § 3 och 6 § första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att verksamheten med utgivning av elektroniska pengar drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd enligt 1 § ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2019:1252.

20 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Uppgifter får hämtas in om omständigheterna är sådana att åtgärden är av särskild vikt för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

2. sabotage enligt 13 kap. 4 § brottsbalken,

3. kapning, sjö- eller luftfartssabotage eller flygplatssabotage enligt 13 kap. 5 a § första eller andra stycket eller 5 b § första stycket brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

4. brott mot medborgerlig frihet enligt 18 kap. 5 § brottsbalken,

5. spioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift eller grov olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige, mot främmande makt eller mot person enligt 19 kap. 5 eller 8 §, 10 § andra stycket, 10 a § andra stycket eller 10 b § andra stycket brottsbalken,

6. företagsspioneri enligt 26 § lagen (2018:558) om företagshemligheter, om det finns anledning att anta att den brottsliga verksamheten utövas på uppdrag av eller understöds av en främmande makt eller av någon som agerar för en främmande makts räkning,

7. grovt brott enligt 3 § andra stycket lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller grovt brott enligt 6 § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet,

7. samröre med en terroristorganisation, grovt brott, finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, offentlig uppmaning till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, rekrytering till terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, eller utbildning för terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet, grovt brott, enligt 5 § tredje stycket, 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket, 8 § tredje stycket eller 9 § tredje stycket terroristbrottslagen (2022:000),

¹ Senaste lydelse 2019:499.

Anmärkning: Ändring av 2 § har också föreslagits i propositionen Utlandsspioneri (prop. 2021/22:55).

8. grov misshandel eller olaga frihetsberövande enligt 3 kap. 6 § eller 4 kap. 2 § första stycket brottsbalken i avsikt att påverka offentliga organ eller den som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd eller att hämnas en åtgärd.

Uppgifter får bara hämtas in om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den som åtgärden riktar sig mot eller för något annat motstående intresse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

21 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Vid bedömningen enligt 6 § 3 av om en innehavare är lämplig ska innehavarens anseende beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att företagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt som avses i 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2017:659.

22 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

I ringa fall ska det inte dömas till ansvar enligt denna lag.

Till ansvar enligt 12 § första stycket eller enligt 13 § döms det inte om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller *lagen (2003:148) om straff för terroristbrott*.

Till ansvar enligt 12 § första stycket eller enligt 13 § döms det inte om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller *terroristbrottslagen (2022:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

23 Förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § tullagen (2016:253) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 §

Ansvar för tullförseelse ska inte dömas ut, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling, lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Ansvar för tullförseelse ska inte dömas ut, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken, lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller terroristbrottslagen (2022:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

24 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

Vid bedömningen enligt 2 § första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska innehavarens anseende beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att företagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt som avses i 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

b) finansiering av terrorism enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott, avseende terroristbrott enligt 4 § samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

¹ Senaste lydelse 2019:1253.

25 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §

Bistånd enligt artikel 3 i Atlasrådsbeslutet får begäras om det är lämpligt och för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra *brott* enligt *lagen (2003:148) om straff för terroristbrott*.

Bistånd enligt artikel 3 i Atlasrådsbeslutet får begäras om det är lämpligt och för att förhindra eller på annat sätt ingripa mot en handling som kan utgöra *terroristbrott* enligt *4 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

26 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 7 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7 §

Med finansiering av terrorism avses i denna lag insamling, tillhandahållande eller mottagande av pengar eller annan egendom i syfte att egendomen ska användas eller med vetskap om att den är avsedd att användas

1. för att begå sådan brottslighet som avses i 2 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall,

2. av en person eller en sammanslutning av personer som begår sådan brottslighet som avses i 2 § lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, eller gör sig skyldig till försök, förberedelse, stämpling eller medverkan till sådan brottslighet, eller

3. för en sådan resa som avses i 5 b § lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet.

Med finansiering av terrorism avses i denna lag *sådan* insamling eller *sådant* mottagande eller tillhandahållande av pengar eller annan egendom som avses i 6 § terroristbrottslagen (2022:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

27 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:968) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § lagen (2020:968) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

En åklagare får besluta om beslag av egendom i form av pengar, fordran eller någon annan rättighet som skäligen kan antas vara föremål för brott enligt lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, eller av ett motsvarande värde (penningbeslag), trots att egendomen i fråga inte är tillgänglig vid beslutet, om egendomen

En åklagare får besluta om beslag av egendom i form av pengar, fordran eller någon annan rättighet som skäligen kan antas vara föremål för finansiering av terrorism eller särskilt allvarlig brottslighet enligt 6 § terroristbrottslagen (2022:000) eller försök till sådant brott eller för brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, eller av ett motsvarande värde (penningbeslag), trots att egendomen i fråga inte är tillgänglig vid beslutet, om egendomen

1. skäligen kan antas vara förverkad på grund av brott, och
2. kan antas komma att påträffas i en annan medlemsstat som är bunden av EU-förordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

28 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1171) om behandling av personuppgifter vid Försvarsmakten

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 § lagen (2021:1171) om behandling av personuppgifter vid Försvarsmakten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §

Personuppgifter får behandlas för de ändamål som anges i 5 § endast om

1. personuppgifterna är nödvändiga för att kartlägga verksamhet som innefattar brott som kan hota Sveriges säkerhet eller terroristbrott enligt 2 § *lagen (2003:148) om straff för terroristbrott* eller enligt motsvarande äldre föreskrifter,

2. personuppgifterna är nödvändiga för att kartlägga underrättelseverksamhet som riktas mot Försvarsmakten och dess säkerhetsintressen,

3. personuppgifterna är nödvändiga för att kartlägga annan säkerhetshotande verksamhet än som avses i 1 och som innefattar brott eller åsidosättande av skyldigheter i anställning hos Försvarsmakten, och det finns särskilda skäl till att uppgiften ska behandlas,

4. personuppgifterna är nödvändiga för att bedöma om en person som har lämnat uppgifter om säkerhetshotande verksamhet är trovärdig, eller

5. personuppgifterna är nödvändiga för att genomföra säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) eller för att utföra en uppgift som rör säkerhetsskydd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.